

Oprensning af forurenede jord beskytter drikkevandet

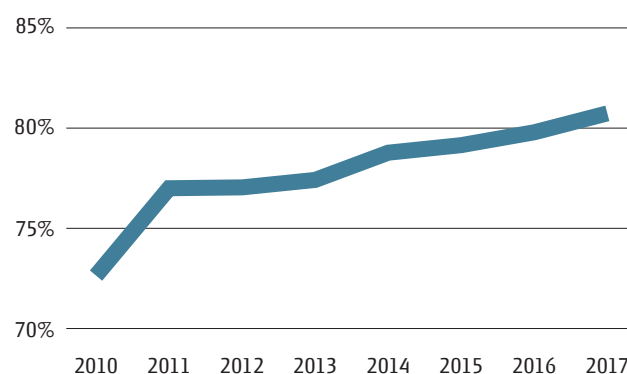
Regionsrådene har i dag ansvaret for at sikre drikkevandet, overfladevand og borgernes sundhed mod farlige stoffer fra jordforureninger ved at kortlægge og oprense forurenede jord. Opgaven koster ca. 430 mio. kroner om året.

Hver region udarbejder en årlig indsatsplan, som beskriver hvilke grunde, der skal undersøges og oprenses i det kommende år. Regionerne prioriterer ud fra hensynet til rent grundvand og beboere på forurenede grunde.

Der er dags dato kortlagt godt 36.000 forurenede eller muligt forurenede grunde, og hvert år undersøger regionerne flere tusind grunde. I 2017 blev der arbejdet med oprensning på 95 grunde, og på 265 var der tekniske oprensningsanlæg i drift.

Figur 1. Regionerne har hvert år været i stand til at lave mere for mindre. Over de sidste 8 år har regionerne behandlet 30 % flere sager, men brugt 30 % færre ressourcer. Dermed har regionerne flyttet 8 % af det årlige budget fra sagsbehandling til undersøgelser og oprensninger, og det fortsætter regionerne selvfølgelig med til gavn for grundvandet og borgernes sundhed.

Del af budget anvendt på undersøgelser og oprensninger

Til kamp mod pesticiderne

Der findes i dag pesticider i mere end hver tiende vandboring. Derfor har hver region etableret samarbejder med vandforsyninger, der er truet af pesticidforureninger. Regionerne har i samarbejde med GEUS og Miljøstyrelsen udviklet en ny og langt mere omfattende pakke af pesticid-analyser, der kan opspore 235 giftige stoffer. Den pakke er nu taget i brug af en del vandværker, bl.a. takket være det tætte samarbejde med regionen.

Verdens første online database over forurenede grunde

Regionerne har sammen udviklet et fælles IT-system til registrering af forurenede grunde. I 2013 blev Danmark dermed det første land i verden, der kunne fremvise en online database over de forurenede grunde. Systemet har medført, at 90 procent af de ca. 180.000 henvendelser, som regionerne får om året, i dag bliver besvaret hurtigt og automatisk.

Derfor skal regionerne løse opgaven:

- Regionsrådene tager et politisk ansvar for at træffe svære politiske beslutninger, som kræver en afvejning af mange lokale hensyn. Borgerne har på den måde direkte demokratisk kontrol med deres beslutninger.
- Regionsrådspolitikerne er nær de mennesker, hvis hverdag bliver påvirket, og i tæt dialog med de berørte borgere og lokalsamfund. F.eks. er en sundhedsanalyse i Grindsted by et aktuelt resultat af dialogen.
- Kortlægning og oprensning af forurenede grunde er en kompleks opgave, og regionerne har den nødvendige faglige ekspertise. De samarbejder desuden med kommuner og vandværker, udveksler erfaringer og fælles løsninger på tværs og er frontløbere for den teknologiske udvikling på området.
- Regionerne har systematisk leveret mere for mindre og bl.a. nedbragt mængden af administration med 8 procent.

Det siger andre om opgaven

"Sundhedsreformen vil koste medarbejdere og viden og ikke mindst skade miljø og grundvand i generationer. Håndteringen af området indebærer hensyn til regionale forhold, da der skal være forståelse for de geografiske forskelle for at træffe de rigtige beslutninger. Det kræver også nærhed og tilstedeværelse i området."

Poul Bjerg, professor på DTU Miljø, i Altinget og Politiken (15. februar 2019)

"Håndtering af dette komplekse område kræver, at der tages hensyn til regionale og geografiske forhold. I de to statslige centre vil der ikke være den nødvendige nærhed til de forurenede grunde."

Ingeniørvirksomheden NIRAS i Altinget (1. marts 2019)

"I dag har jeg fået bestyrket min tro på, at regionen har godt styr på opgaven, selvom den er vanskelig."

Jacob Ellemann, miljø- og fødevarerminister, til TV Syd efter besøg ved generationsforureningen i Grindsted (21. juni 2018)

Forslag i sundhedsreformen og mulige konsekvenser

Regeringen foreslår, at staten og Miljøstyrelsen fremover skal have ansvaret for opgaven med jordforurening.

Statens embedsmænd og ministeren er imidlertid for langt væk til at have et lokalt kendskab og en tæt dialog med de berørte parter. De vil derfor have vanskeligt ved at træffe en god lokalpolitisk afvejning af, hvordan grundvandet, borgernes sundhed og naturhensyn skal prioriteres samt i hvilke områder, indsatsen skal prioriteres. Centraliseringen vil desuden medføre et stort tab af den faglige ekspertise, som i dag ligger i regionerne.

Regeringen har derudover meldt ud, at man vil kunne effektivisere for op mod 50 mio. kr. årligt frem mod 2030 ved at flytte opgaven. Det er mere end 10 pct. af hele budgettet til jordforurening og kan kun medføre en forringet indsats.

Figur 2.

Vandværker hvor regionernes indsats i 2017 har været med til at sikre drikkevandet

Find flere fakta på regioner.dk

Mere information:
Kontakt Danske Regioner på
pressekontakt@regioner.dk